

RIKSDAGENS SVAR 291/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av tullagen**Ärende**

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av tullagen (RP 95/2002 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i överensstämmelse med beslutande (FvUB 27/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag**om ändring av tullagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i tullagen av den 29 december 1994 (1466/1994) 3 § 1 mom. 9 punkten, 20 d ö 20 f, 21, 23 a och 24 §, 26 § 1 mom., 26 a § och det inledande stycket i 28 § 1 mom. samt 28 § 2 mom.,

av dessa lagrum 3 § 1 mom. 9 punkten, 21, 23 a och 26 a § sådana de lyder i lag 241/2001, 20 d ö 20 f § sådana de lyder i lag 331/1996, 24 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 241/2001, 26 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 1104/1998 och det inledande stycket i 28 § 1 mom. sådant det lyder i sistnämnda lag, samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lagar 331/1996 och 241/2001, en ny 10 punkt, till lagen nya 20 g ö 20 i, 23 c och 23 d §, till 26 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1104/1998 och 241/2001, ett nytt 5 mom., till 28 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 1104/1998, en ny 4 punkt i stycket för den 4 punkt som upphävs genom nämnda lag och till 28 §, sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag, nya 2 och 3 mom., varvid det ändrade 2 mom. och det nuvarande 3 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

3 §

I denna lag avses med

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

9) undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av informationssystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets arkivindex det informationssystem för polisärenden som avses i 2 kap. 2 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/) i fråga om de uppgifter som tullverket

registrerat i uppgifterna om undersökning och handräckning samt i arkivuppgifterna om undersökning och handräckning,

10) teleövervakning inhållande av hemliga identifieringsuppgifter om telemeddelanden som har satts från en teleanslutning eller teleterminalutrustning som är kopplad till ett allmänt telefonnät eller till något annat telefonnät som hör till tillämpningsområdet för kommunikationsmarknadslagen (396/1997), eller som har mottagits i

en sådan teleanslutning eller teleterminalutrustning, samt tillförlig stögnings av en sådan teleanslutning eller teleterminalutrustning.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Inhämtande av information

20 d §

En tullman får utföra teknisk observation av en person som inte befinner sig i ett rum eller utrymme som används för stadigvarande boende eller av ett fordon eller en vara, om det finns grundad anledning att anta att observationen kan ge uppgifter som behövs för avvärjande eller avslöjande av ett tullbrott. Förordnande för en åtgärd skall ges av en tullman som innehar minst tulluppsyningsmans tjänsteställning samt för teknisk avlyssning i mer än tre dygn av chefen för tullstyrelsens bevakningsavdelning eller utrednings-, bevaknings- eller underrättelseenhet eller av den tjänsteman som är chef för tulldistriktet.

En anordning som används för teknisk observation får placeras i utrymmen där teknisk observation utförs enligt 1 mom., om observationen förutsätter detta. En tullman har på order av en tullman i tulluppsyningsmans tjänsteställning rätt att få tillträde till utrymmena för att installera och avlägsna anordningen. Om anordningen förbrukar energin i ett fordon eller något annat utrymme där anordningen installerats, skall ersättning betalas för förbrukning som står till ringa.

Ett ytterligare villkor för teknisk avlyssning är att det på grund av en persons uppförande eller annars finns grundad anledning att anta att han eller hon gör sig skyldig till ett tullbrott för vilket det förskrivna straffet är fängelse i minst fyra år, eller till ett narkotikabrott som bör betraktas som tullbrott. För optisk övervakning och teknisk spänning förutsätts på motsvarande sätt att det på grund av en persons uppförande eller annars finns grundad anledning att anta att han eller hon gör sig skyldig till eller medverkar till ett tullbrott för vilket det förskrivna straffet är fängelse i mer än sex månader.

20 e §

En tullman har rätt att förhindra eller avslöja ett brott när det riktas teleövervakning mot en teleanslutning eller teleterminalutrustning som är i en persons besittning eller som denne annars antas använda, eller att tillförligt stöga en sådan anslutning eller utrustning, om det på grund av personens uttalanden, hotelser eller uppförande eller annars finns grundad anledning att anta att han eller hon gör sig skyldig till ett tullbrott för vilket inte förskrivits ett lindrigare straff än fängelse i fyra månader, eller till ett narkotikabrott som bör betraktas som tullbrott.

20 f §

Beslut om teleövervakning samt om teknisk observation i sådana i 20 d § 2 mom. avsedda fall där den optiska övervakningen eller tekniska avlyssningen förutsätter att en anordning som används för observationen placeras i ett fordon som den som skall observeras eller övervakas använder eller i ett rum eller utrymme i vilket den som skall observeras eller övervakas vistas, fattas av en i 1 kap. 9 § tvångsmedelslagen avsedd domstol eller att en tingsrätt där behandlingen av ärendet lönpligen kan ske. Förendet avgörs utan att innehavaren till det utrymme som skall avlyssnas eller observeras hörs. Angående behandlingen av ärendet gäller dessutom i tillämpliga delar 5 a kap. 56 § 9 §, 11 § 1 mom. samt 12 och 14 § tvångsmedelslagen.

Undersökningsledaren eller en till uppgiften förordnad tullöverinspektör som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen har rätt att besluta att teleövervakning eller i 1 mom. avsedd teknisk observation skall inledas, om det på grund av sakens brådskande natur är nödvändigt att åtgärden vidtas utan dröjsmål. Då skall åtgärden utan dröjsmål och inom 24 timmar efter att den har inletts anmälas till en domstol som avses i 1 mom. Till anmälan skall fogas ett yrkande på teleövervakning eller teknisk observation, om avsikten är att teleövervakningen eller den tekniska observationen skall fortsätta efter det att anmälan anlämnat till domstolen.

Sedan domstolen fått en anmälan enligt 2 mom. kan den förbjuda fortsatt teleövervak-

ning eller fortsatt teknisk observation eller ange begränsningar beträffande en åtgärd eller ställa nödvändiga villkor för användningen av informationen. Angående behandlingen av ärendet i domstol gäller i tillämpliga delar 5 a kap. 56 § 9 b, 11 § 1 mom. samt 12 och 14 b tvångsmedelslagen.

20 g §

En tullman som har fattat beslut om teknisk observation eller om placering av en anordning som används för teknisk observation enligt 20 d §, eller undersökningsledaren eller en till uppgiften förordnad tullöverinspektör som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen och som med stöd av 20 f § 2 mom. beslutat om teleövervakning eller en tullman som gjort anmälan till domstol skall efter det att teleövervakningen eller den tekniska observationen har avslutats underrätta den person som varit föremål för åtgärden, om detta inte åventyrar det skadade för vilket information inhämtas eller förundersökningen av ett brott.

Underrättelse om observation eller vad den grundar sig på behöver inte lämnas.

Den tullman som utfört teknisk avlyssning enligt 20 d § eller teleövervakning enligt 20 f § 1 och 2 mom. skall utan dröjsmål upprätta protokoll över åtgärden och tillståda Tullstyrelsen protokollet. Tullstyrelsen skall årligen lämna en berättelse om användningen av teknisk avlyssning och teleövervakning enligt detta moment till inrikesministeriet. Inrikesministeriet skall årligen lämna en berättelse om tillämpningen av bestämmelserna om inhämtande av information till riksdagens justitieombudsman.

20 h §

En tullman i minst tulluppsyningsmans tjänstställning skall utan dröjsmål granska de uppgifter som insamlats genom åtgärder enligt 20 c § 20 e § och de upptagningar som erhållits genom teknisk observation enligt 20 d §. Uppgifter som enbart gäller utomstående skall utan dröjsmål förstöras efter granskningen, om de inte behövs för utredning av tullbrott.

Det beskrivs särskilt genom lag hur material som avses i 1 mom. skall fogas till tullverkets personregister. Om en uppgift som har erhållits genom teknisk avlyssning hänförs sig till något annat tullbrott än det för vars förhindrande eller avbrytande avlyssningen sker, får uppgiften införas i ett personregister bara om den gäller ett tullbrott för vars förhindrande eller avbrytande avlyssning får ske.

Insamlat material och upptagningar som inte fogats till något register eller förundersökningsmaterial skall förstöras senast ett år efter att materialet sannolikt inte längre behövs för det skadade för vilket det har anskaffats.

20 i §

Vad som i 5 a kap. 10 b tvångsmedelslagen bestäms om förbud mot att avlyssna en misstänkt, gäller också annan teknisk avlyssning som sker med stöd av denna lag så sådan som riktas mot den misstänkte.

21 §

Till tullverkets personregister hör bevakningsdataregistret, undersöknings- och handräddningssystemet som utgör en teknisk del av informationssystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets arkivindex, arkivet inom tullverkets undersöknings- och handräddningssystem samt systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar, Europeiska unionens tullinformationssystem samt de med stöd av 22 § inrättade registren för skötsel av uppgifter om vilka bestäms i lagen om tullverket (228/1991). På registren tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat bestäms i denna lag.

23 a §

Undersöknings- och handräddningssystemet som utgör en teknisk del av informationssystemet för polisärenden är ett permanent informationssystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. För systemet får tullverket samla in och registrera i 2 mom. avsedda uppgifter som nödvändiga för förbyggande och ut-

redning av brott som faller under tullverkets ansvar samt för Åtalsprövning.

För utförande och registrering av undersökningar och handräddningsuppdrag får uppgifter som erhållits vid förundersökning enligt förundersökningslagen, i samband med tullmyndigheternas åtgärder eller vid utförandet av ett handräddningsuppdrag eller i samband med tillämpning av tvångsmedelslagen registreras i det undersöknings- och handräddningssystem som utgör en teknisk del av informationssystemet för polisverken enligt följande:

1) om personer som misstänks för brott samt personer som gjort anmälningar, uppträder som vittnen eller målsägande eller som har något annat samband med anmälningar,

2) om rubriceringar i brottsanmälningar och övriga anmälningar, tvångsmedel, tullmyndigheternas åtgärder samt olika faser i förundersökningen,

3) om andra nödvändiga beskrivningar, omständigheter och specificeringar som hänförelse till tullmyndighetens uppgifter eller åtgärder eller till en händelse.

Arkivindexet som utgör en teknisk del av informationssystemet för polisverken är ett permanent informationssystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. Av uppgifterna om undersökning och handräddning får tullverket för sökning i arkivet samla in och registrera anmälningar, identifikationsuppgifter i fallet samt sammandrag av redogörelsen. Uppgifterna får användas för förbyggande och utredning av brott som faller under tullverkets ansvar samt för Åtalsprövning.

I fråga om uppgifter som registreras i de i 1 och 3 mom. nämnda informationssystemen gäller dessutom 2 kap. 2 § 2 mom. och 3 kap. 10 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

23 c §

Arkivindexet inom tullverkets undersöknings- och handräddningssystem är ett permanent informationssystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling och är avsett för tull-

verkets riksomfattande bruk. Av uppgifterna om tullbrott och andra brott får tullverket för sökning i arkivet registrera anmälningar, identifikationsuppgifter i fallet samt sammandrag av redogörelsen. Uppgifterna får användas för förbyggande och utredning av brott som faller under tullverkets ansvar samt för Åtalsprövning.

23 d §

Systemet för identifiering av registrerings skyltar och containrar är ett för tullverkets, polisens och gränsbevakningsväsendets riksomfattande bruk avsett permanent informationssystem för förbyggande och utredning av brott samt för Åtalsprövning som drivs med hjälp av automatisk databehandling. I systemet registreras de uppgifter om fordon och containrar som erhålls genom teknisk övervakning vid gränsövergångsställen.

För systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar får tullverket, polisens och gränsbevakningsväsendet förutom de uppgifter som registreras enligt 1 mom. även samla in och registrera uppgifter som behövs för förbyggande och utredning av brott samt för Åtalsprövning och som gäller fordon och registreringsskyltar och containrar identifieringsmärke samt personer som skadligt kan misstänkas

1) ha gjort sig eller göra sig skyldiga till brott på vilket kan följa fängelse,

2) ha medverkat eller medverka till brott på vilket kan följa fängelse i mer än sex månader.

I systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar får även en persons identifierings- och kontaktuppgifter samlas in och registreras namn, tilltalsnamn, personbeteckning, kön, signalement, fotografi, modersmål, nationalitet, hemort och adress, uppgifterna i en utlännings resedokument samt sådana nödvändiga uppgifter om personen som påverkar hans eller hennes egen säkerhet eller en tulltjänstemans, gränsbevakningsmans eller polisens säkerhet i arbetet. I systemet får också registreras uppgifter om ett misstänkt brott, ett fordon som använts vid ett brott och om ett företag som har anknytning till ett misstänkt brott.

Tullverket %registeransvarig f^r systemet f^r identifiering av registreringsskyltar och containrar. Polisen och gr%asbevakningsv%endet svarar i sin tj%asteut^vning f^r att de uppgifter de har registrerat i systemet %korrekta samt f^r att registreringen och anv%adningen har laga grund.

24 §

N^dv%adigheten av att de personuppgifter som registrerats i tullverkets personregister bevaras skall granskas minst en g^ang om ^ret. Ur bevakningsdataregistret skall uppgifterna utpl^nas inom tio ^r efter att den sista uppgiften har inf^rts. Ur unders^knings- och handr%oknings-systemet som utg^r en teknisk del av informationssystemet f^r polis%enden samt ur det f^rstn^anda systemets arkivindex skall uppgifterna utpl^nas p^det s^tt som anges i 5 kap. 22 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Uppgifterna i arkivet inom tullverkets ^vervaknings- och handr%oknings-system skall utpl^nas senast 50 ^r efter att anm%lan om registrering av en uppgift har diarief^rts. Ur systemet f^r identifiering av registreringsskyltar och containrar skall uppgifterna utpl^nas senast d^tio ^r har f^rflutit sedan uppgiften registrerades. De uppgifter som registrerats genom den ^vervakning som avses i 23 d § 1 mom. skall dock utpl^nas senast ett ^r efter att uppgiften registrerades.

Uppgifter som konstaterats vara felaktiga skall antecknas som felaktiga och f^r f^rvaras, om det %n^dv%adigt f^r att skydda r%ttigheter-na f^r den registrerade, n^gon annan part eller en person som %anst^lld vid tullverket. S^dana uppgifter f^r anv%odas endast f^r n^nda %adama^l. En uppgift som konstaterats vara felaktig skall utpl^nas genast n^den inte l%gre beh^vs f^r att skydda r%ttigheterna, dock senast fem ^r efter att den utsatta tiden f^r utpl^ning av uppgiften g^tt ut.

26 §

Utan hinder av sekretessbest^mmelserna f^r tullmyndigheten l^mnas ut personuppgifter %en med hj^lp av en teknisk anslutning, d^ de beh^vs av

1) polisen eller en gr%asbevakningsmyndighet f^r avv^tjande eller utredning av brott eller f^r sk^tsel av utl^nningsfr^gor eller f^r ^vervakning av utl^nningsars inresa och utresa,

2) utl^nningsverket f^r sk^tseln av uppgifter enligt medborgarskapslagen (401/1968) och medborgarskapsf^rordningen (699/1985) eller utl^nningslagen (378/1991) och utl^nningsf^rordningen (142/1994),

3) utrikesministeriet och Finlands beskickningar f^r beviljande av pass, visum, uppeh^lls- eller arbetstillst^nd,

4) skattemyndigheterna f^r verkst^llande av beskattning, indrivning av skatter eller avgifter, %odringss^kande i skatte%enden eller f^r uts^kning.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Innan uppgifter l^mnas ut med hj^lp av en teknisk anslutning skall den som beg%upp-gifterna l%gga fram en utredning om att uppgifterna skyddas p^det s^tt 32 § 1 mom. personupp-giftslagen anger.

26 a §

Ang^ende anv%adningen av uppgifter i under-s^knings- och handr%okningssystemet som utg^r en teknisk del av informationssystemet f^r polis%enden samt det f^rstn^anda systemets arkivindex och om utl^nnandet av uppgifter ur dem g^ller vad som best^ms i 4 kap. 16, 19 och 20 § lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Innan uppgifter l^mnas ut med hj^lp av en teknisk anslutning skall den som beg%upp-gifterna l%gga fram en utredning om att uppgifterna skyddas p^det s^tt som 32 § 1 mom. personupp-giftslagen anger. Om utl^nnande av tullverkets uppgifter till utlandet beslutar dock tullmyndigheten.

28 §

Utan hinder av sekretessbest^mmelserna har tullmyndigheten r^tt att, %en med hj^lp av en

teknisk anslutning, få uppgifter som behövs för skötseln av tullverkets åtgärden enligt överenskommelse med den registeransvarige

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

4) av granskningsmyndigheten för avvägande och utredning av tullbrott samt för övervakning av utrikestrafik uppgifter ur register som gäller övervakning av utlåningars inresa och utresa,

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Innan uppgifter lämnas ut till tullmyndigheten med hjälp av en teknisk anslutning skall myndigheten lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på det sätt 32 § 1 mom. personuppgiftslagen anger.

Utan hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare bundna av företagshemlighet eller bank- eller försäkrings-

hemlighet, har en tullman på begäran av underskötningsledaren eller av en till uppgiften förordnad tullöverinspektör som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen rätt att av en privat sammanslutning eller en enskild få uppgifter som behövs för avvägande eller utredning av tullbrott.

Tullmyndigheten har rätt att för förhindrande och utredning av tullbrott av samfund som idkar televerksamhet erhålla kontaktuppgifter om en sådan teleanslutning som inte upptagen i offentlig katalog. En tullman har för samma ändamål rätt att få uppgifter om utdelningsadresser av en sammanslutning som bedriver postverksamhet.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 17 februari 2003